

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на енергетиката

Изх. № E-04-16-65.....

Дата 19.03.2021.....

Г-Н ДИМИТЪР КУМАНОВ

*Главен съветник по околна среда
Сдружение „Балканка“*

На адрес на електронна поща: dkoumanov@abv.bg

ОТНОСНО: Целеви Сигнал до Министерски Съвет, МОСВ, МРРБ, МЕ и искане по реда на ЗДОИ до БДЗБР относно ВЕЦ Баба Цвета на Градевска река в ЗБРБУ, както и кратък доклад до БДДР за ВЕЦ Лопушна

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КУМАНОВ,

В Министерството на енергетиката (МЕ) е получено писмо с Вх. № E-04-16-65/23.02.2021 г. от Администрацията на Министерския съвет (МС), с което е препратен за становище Ваш сигнал относно негативното въздействие върху околната среда от реализацията на инвестиционни проекти, свързани с изграждането на водноелектрически централи (ВЕЦ) и искания към държавни институции да не се издава разрешение за учредяване на възмездно право на строеж на ВЕЦ „Баба Цвета“ на реките Еловица и Стружка. Същият сигнал постъпи в МЕ с Вх. № E-04-16-65/22.02.2021 г.

В рамките на компетенциите на министъра на енергетиката по чл. 4, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) и чл. 4, ал. 1 от Закона за енергията от възобновяеми източници (ЗЕВИ), представям на вниманието Ви следната информация по отправените искания:

През последните години МЕ многократно е изразявало следното становище по образувани преписки в Министерство на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) във връзка с искания за учредяване на право на строеж за изграждане на ВЕЦ, в т.ч. и за ВЕЦ „Баба Цвета“:

Съгласно разпоредбата на чл. 62, ал. 1 от Закона за енергетиката (ЗЕ) когато изграждането или разширението на площадкови и/или линейни енергийни обекти, както и на надземни и подземни хидротехнически съоръжения за производство на електрическа енергия или на части от тях и на свързаните с производството съоръжения и площадки за депониране на производствени отпадъци се извършва върху имот -

държавна собственост, в полза на лицето, което ще изгражда и експлоатира енергийния обект, се учредява възмездно право на строеж върху земята по реда на Закона за държавната собственост (ЗДС) без търг или конкурс.

Разпоредбата на чл. 7, ал. 5 от ЗДС позволява учредяването на ограничени вещни права върху имоти – изключителна и публична държавна собственост, при наличие на следните хипотези, а именно – когато това е необходимо за 1) изграждане на национален обект; 2) трайно задоволяване на обществени потребности и 3) изграждане на линейни обекти на техническата инфраструктура, непопадащи в т. 1 и 2 – когато няма друга техническа възможност или когато друго техническо решение е явно икономически нецелесъобразно. Съгласно цитираната законова разпоредба учредяването на ограничени вещни права се извършва с решение на Министерския съвет.

Учредяването на ограничени вещни права в случаите по чл. 7, ал. 5, т. 2 от ЗДС е предпоставено от извършването на преценка по целесъобразност относно нуждата от изграждането на даден обект с цел трайно задоволяване на обществени потребности.

Във Втория национален доклад за напредъка на България в насърчаването и използването на енергия от възобновяеми източници (ВИ), който беше представен на ЕК в края на 2013 г. е отчетено, че през 2012 г. Република България е преизпълнила задължителната национална цел от 16 % дял на енергия от ВИ в брутно крайно потребление на енергия за 2020 г.

През следващите години преизпълнението на задължителната националната цел за 2020 г. продължи, с което се формира устойчива тенденция за преизпълнение на тази цел, като през 2019 г. България постигна 21.56 % дял на енергията от ВИ в брутно крайно потребление на енергия в страната.

В тази връзка, изразяваната от МЕ позиция е, че реализацията на инвестиционните проекти за изграждане на нови ВЕЦ не е свързана с трайно задоволяване на обществени потребности, които имат отношение към постигането на националните цели в областта на енергията от ВИ. Проектите за изграждане на ВЕЦ са предмет на частна инициатива и министърът на енергетиката няма правомощия по отношение на реализацията им.

При спазване на разпоредбата на чл. 66, ал. 1 от ЗДС, цялостната преценка за наличието на предпоставки по чл. 7, ал. 5 от ЗДС е от изключителната компетентност на МРРБ. Извън компетентността на министъра на енергетиката е да изрази становище за наличието на предпоставки по чл. 7, ал. 5, т. 3 от ЗДС.

Гореизложената позиция е изразена и по отношение на конкретния случай, свързан с реализацията на проект МВЕЦ "Баба Цвета". Предвид че исканията за становище по заявленията за учредяване вещно право във връзка с проект „Баба Цвета“ са постъпвали в МЕ на етап, когато вече бяха определени националните цели в областта на енергетиката и климата за 2030 г., с хоризонт 2050 г., в подкрепа на изразената позиция е представен и допълнителен аргумент, свързан с политиката на страната в областта на енергията от ВИ за периода след 2020 г. и конкретно:

В Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г. (ИПЕК) е определена национална цел за постигане на най-малко 27.09% дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия през 2030 г. Така определената национална цел следва да бъде постигната чрез увеличаване на потреблението на енергия от ВИ в секторите: електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане, и транспорт.

За постигане на националната цел за дял на енергията от ВИ в брутното крайно потребление на енергия до 2030 г. е прогнозирано следното разпределение по сектори:

- 30.33% дял на енергията от ВИ в сектор електрическа енергия;
- 42.60% дял на енергията от ВИ в сектор топлинна енергия и енергия за охлаждане;
- 14.2% дял на енергията от ВИ в сектор транспорт.

Конкретно по отношение на сектор електрическа енергия в периода 2021 -2030 г. се предвижда прогнозираният ръст в потреблението на електрическа енергия от ВИ да бъде осигурен чрез увеличаване на произведената електрическа енергия от слънчева и вятърна енергия и от биомаса. Не се предвижда принос на производство на електрическа енергия от нови водноелектрически централи във връзка с оценените въздействия на политиките и мерките върху околната среда.

В т. 5.2. от ИПЕК, където е извършена оценка на въздействие на политиките и мерките в областта на хидроенергията е посочено, че „Несигурностите, свързани с нивата и количествата на водите, свързани с промяната в климата, възпрепятстват по-нататъшното развитие на ВЕЦ в България до 2030 г.“. В същият раздел са направени и констатации, свързани с рисковете по отношение на биоразнообразието и влошаване на състоянието на местообитанията, в резултат от промяната на хидроморфологичния режим и водния поток на водните тела.

С уважение,

НИКОЛАЙ НАЛБАНТОВ
Директор на дирекция ЕСПУЕР

